

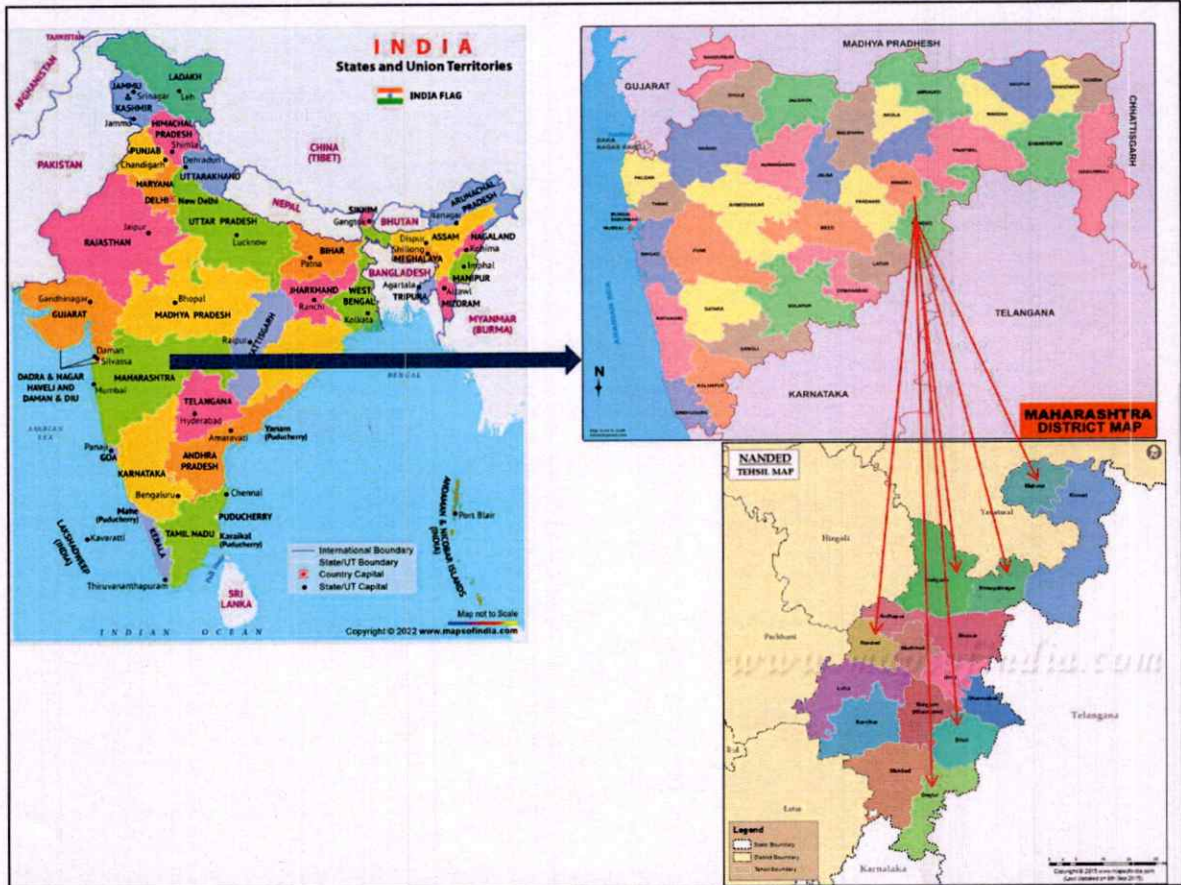
Public Hearing for 32 District Level Sand Spots, Nanded District, Maharashtra

सारांश:-

1. परिचय

- नांदेड जिल्ह्यातील नांदेड, हिमायतनगर, हदगाव, माहूर, देगलूर आणि बिलोली या तालुक्यातील 32 वाळूघाट लिलावासाठी पर्यावरण मंजूरी मागीतली आहे.
- महाराष्ट्र शासन पत्र क्रमांक: संकीर्ण- 2019/ पी.के.०१ / ता.के.3.दिनांक 03 डिसेंबर, 2019 नुसार 05 हेक्टरपेक्षा कमी खाणींसाठी सार्वजनिक सुनावणी घेणे आवश्यक आहे.
- M/s. Rightsource Industrial Solutions Pvt. Ltd. यांना जिल्हाधिकारी कार्यालय, नांदेड यांचे मार्फत वाळूघाटांसाठी पर्यावरण मंजूरी प्राप्त करून देण्याचे काम देण्यात आलेले आहे.
- Form-1M, PFR, EMP, RA, DSR मधील अर्ज आणि वाळूघाटांसाठी मंजूर खाणकाम आराखडा त्यासोबत पर्यावरण मंजूरी साठी जन सुनावणीची कार्यवाही करण्यात येईल.

2. स्थान नकाशा

स्थान नकाशा

Public Hearing for 32 District Level Sand Spots, Nanded District, Maharashtra
Annexure-I

Sr. No.	Name of Sand Ghat	Name of Sand Ghat	Name of Taluka	Name of River	Nearest Survey No.	Length x Breadth x Approved depth in mtr.	Total Depth in m	Area in Ha.	Quantity of Sand Brass	Upset Price in Rs.
1	Jaitapur	Jaitapur	Nanded	Godavari	104, 105, 111, 114	260x40x0.50	2.50	1.04	1837	7599034
2	Kotitirth	Kotitirth	Nanded	Godavari	56, 58, 60, 71, 82, 94, 95, 96, 97, 98	260x40x0.50	2.50	1.04	1837	7746629
3	Kamari	Kamari	Himayatnagar	Painganga	181, 182, 183, 184	260x40x0.50	2.50	1.04	1837	8345443
4	Dighi	Dighi	Himayatnagar	Painganga	12, 13	150x80x0.50	2.50	1.20	2120	8046036
5	Gharapur	Gharapur	Himayatnagar	Painganga	72, 73, 76	180x60x0.50	2.50	1.08	1908	8940040
6	Dhanora (J.)	Dhanora (J.)	Himayatnagar	Painganga	74, 75, 76, 78	160x65x0.50	2.50	1.04	1837	35093874
7	Palaspur	Palaspur	Himayatnagar	Painganga	98, 99, 100, 101	200x70x0.50	2.50	1.40	2473	32960072
8	Sirpalli (J.)	Sirpalli (J.)	Himayatnagar	Painganga	131, 132, 134	200x60x0.50	2.50	1.20	2120	33639009
9	Gorlegaoon-2	Gorlegao	Hadgaon	Painganga	133, 134, 135, 136	400x25x0.50	2.50	1.00	1767	36607777
10	Belmandal	Belmandal	Hadgaon	Painganga	1, 5, 6, 6/1, 6/2, 6/3, 9	500x20x0.50	2.50	1.00	1767	34242040
11	Gurfali-1	Gurfali	Hadgaon	Painganga	5, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19	500x20x0.50	2.50	1.00	1767	16631848
12	Gurfali-2	Gurfali	Hadgaon	Painganga	26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36	600x20x0.50	2.50	1.20	2120	7451439
13	Takali	Takali	Mahur	Painganga	7, 8, 9, 83, 84, 85, 86, 87	250x50x0.50	2.50	1.25	2208	7822535
14	Sayfal	Sayfal	Mahur	Painganga	2, 4, 5, 6	300x35x0.75	2.50	1.05	2783	7636987
15	Lanji	Lanji	Mahur	Painganga	15, 16, 17, 78, 79	250x50x0.50	2.50	1.25	2208	7451439
16	Shekhapur	Shekhapur	Degloor	Manjara	146, 147, 21, 22, 23, 27	424x90x0.50	2.50	3.82	6742	7451439
17	Shelgaon-3	Shelgaon	Degloor	Manjara	166, 167, 175	410x100x0.50	2.50	4.10	7244	8940040
18	Medankallur	Medankallur	Degloor	Lendi	82, 83, 84, 225, 226, 228	700x40x0.50	2.50	2.80	4947	29839492
19	Sagroli-1	Sagroli	Biloli	Manjara	361, 362	210x230x1.00	2.50	4.83	17067	23602549
20	Sagroli-2	Sagroli	Biloli	Manjara	451, 457, 459, 460	480x100x1.00	2.50	4.80	16961	16539074
21	Sagroli-3	Sagroli	Biloli	Manjara	334, 335	450x100x1.00	2.50	4.50	15901	21456096
22	Yesagi-3	Yesagi	Biloli	Manjara	233 Senter Side	330x150x1.00	2.50	4.95	17491	24930904
23	Bolegaon-1	Bolegaon	Biloli	Manjara	288 Senter Side	308x160x1.00	2.50	4.93	17413	24028466
24	Bolegaon-2	Bolegaon	Biloli	Manjara	320 East Side	310x160x1.00	2.50	4.96	17527	24138108
25	Bolegaon-3	Bolegaon	Biloli	Manjara	320 West Side	110x250x1.00	2.50	2.75	9717	5830389
26	Ganjagaon-3	Ganjagaon	Biloli	Manjara	297, 299	410x120x1.00	2.50	4.92	17385	18626489
27	Ganjagaon-4	Ganjagaon	Biloli	Manjara	325, 326, 354	490x100x1.00	2.50	4.90	17314	15645070
28	Karla Bu.-3	Karla Bu.	Biloli	Manjara	100, 101, 109	350x110x1.00	2.50	3.85	13604	23990513
29	Machnoor-1	Machnoor	Biloli	Manjara	14	290x170x1.00	2.50	4.93	17420	25867078
30	Machnoor-2	Machnoor	Biloli	Manjara	28, 29, 30, 31	380x130x1.00	2.50	4.94	17456	16092072
31	Machnoor-5	Machnoor	Biloli	Manjara	51	210x175x1.00	2.50	3.68	12986	15198068
32	Hungunda	Hungunda	Biloli	Manjara	256, 352	295x150x1.00	2.50	4.43	15636	7822535
										8383396

Kapardil
Additional Collector, Nanded

Public Hearing for 32 District Level Sand Spots, Nanded District, Maharashtra

4. खाणकाम पद्धती:-

1. उत्खननाची पद्धत:- ड्रिलिंग आणि ब्लास्टिंग पद्धतीचा वापर न करता वाळू घाटातून वाळूचे उत्खनन करण्यात येईल. फक्त कुदळ, फावडी, घमेले यासारख्या साधनांचा वापर करून मंजूरांद्वारे कोरडया नदी पात्रातून वाळूचे उत्खनन करण्यात येईल.

➤ रेती घाटातील रेतीचा अंदाज घेण्यासाठी खालील प्रक्रिया अवलंबली जाते:

- रेती घाटाचे सीमांकन आणि बेंचमार्किंग 10m x 10m मिनिटांच्या अंतरानुसार केले जाते.
- प्रत्येक ग्रीडमधील वाळूची खोली शोधण्यासाठी ऑजर ड्रिलरचा वापर केला जातो.
- 10m x 10m ग्रीडपॅटर्न वापरून रेती घाटातील छिद्रे तयार करण्यासाठी ऑजर ड्रिलरचा वापर केला जातो.
- मापन टेप वापरून छिद्रांची खोली मोजली जाते.
- सर्व रीडिंग्सची सरासरी काढल्यानंतर रेतीची गहराई आणि घाटाची गणना केली गेली.

2. आवश्यक यंत्रसामग्री/उपकरणे: हुकुम, घमेला, ट्रॅक्टर विथट्रॉली.

3. वाहतूक: ट्रॅक्टर ट्रॉलीद्वारे वाळूच्या ठिकाणापासून स्टॉकयार्ड आणि ग्राहकांपर्यंत.

4. पुनर्संचय: मान्सून नंतर आपोआप भरून काढले जाईल. वृक्षारोपण नदीकाठावर आणि वाहतूक रस्त्यालगत केले जाईल.

5. पर्यावरण व्यवस्थापन योजना:-

i. वायू प्रदूषण नियंत्रण उपाय:-

- वाळू वाहतुकीसाठी वापरल्या जाणाऱ्या कच्च्या रोडवर वेळोवेळी पाणी शिंपडले जाईल.
- ट्रॅक्टर ट्रॉली व ट्रॅक्टर ताडपत्री अच्छाडूनच वाळूची वाहतूक टप्पा- टप्पाने केली जाते.
- वाहतुकीदरम्यान वाळूची गळती होणार नाही याची पुरेपुर काळजी घेण्यात येईल.
- नदीकाठी व वाळूच्या जागे जवळीत मोकळ्या जागेवर वृक्षारोपण केले जाईल.

ii. ध्वनी नियंत्रण उपाय:-

- उत्खनन व वाळू वाहतूक केवळ दिवसा केली जाईल.
- अल्प प्रमाणात ध्वनीप्रदूषण अपेक्षित असेल.
- गाड्यांचा आवाज कमी करण्यासाठी वाळू वाहतूक करणाऱ्या वाहनांची नियमित देखभाल केली जाईल.
- वाळू वाहतूक वाहनांच्या गती नियंत्रीत केल्या जातील.

iii. जल प्रदूषण नियंत्रण उपाय:-

- वाळू उत्खनन केवळ कोरडया नदीच्या पात्रातूनच केले जाईल.

Public Hearing for 32 District Level Sand Spots, Nanded District, Maharashtra

- उत्खनन केलेल्या खड्याची खोली नदीच्या पाण्याच्या पातळीपेक्षा वर ठेवली जाईल.
- नदीचा प्रवाह कृतीमरित्या वळविला जाणार नाहीत.
- नदी पात्रातज वाहने धुण्यास मनाई राहील.
- उत्खननातुन कोणत्याही सांडपाण्याचा प्रवाह तयार होणार नाही.
- कामगारांसाठी फिरते शौचालयांची व्यवस्था राहील.
- पावसाळ्यात आणि पुरात उत्खनन टाळण्यात येईल. जेणे करुन नविन वाळूचा थर जमा होण्यास मदत होईल.

iv. जमीन पर्यावरण:-

- कोरडया नदीच्या पात्रात वाळू उत्खननामुळे तात्पुरते खड्डे तयार होतील, जे पावसाळ्यात पुन्हा भरुन येतील.
- नदीच्या रुंदीच्या तीन मीटर किंवा रुंदीच्या 1/10 व्या जागेचे सुरक्षा अंतर नदीच्या काठापासुन (as per "Sustainable sand mining guidelines") सोडले जाईल.
- पॉलिथीन पिशवी, जुट पिशवी इत्यादी कचरा नदीच्या पात्रात राहु/सांडपाण्याची परवानगी राहणार नाही.
- उत्खननास दिलेल्या परवानगी पेक्षा जास्त उत्खनन होणार नाही.
- नदीकाठी आणि जवळपास मोकळया जागेवर वृक्षारोपण केले जाईल.

v. हरित पट्टा निर्माण योजना:-

ग्रीनबेल्टचे स्थान	पट्ट्याच्या दोन्ही बाजूंच्या नदीकाठच्या बाहेरील बाऊंड्री व रोड कडेला
लागवड होणारी झाडे	हेक्टरी 500 रोपे
रोपांमधील अंतर	3 मीटर ग्रिड मध्यांतर
प्रजाती निवड	चांगल्या प्रजातींची शिफारस केली जाईल.

Public Hearing for 32 District Level Sand Spots, Nanded District, Maharashtra

वृक्षारोपणासाठी चांगल्या प्रजातींची शिफारस

वृक्षाच्या जातीचे नाव	स्थानिक नाव	महत्व
आझादिरक्ता इंडिका	कडुलिंब	कडुलिंबाचे तेल आणि कडुलिंबाचे पदार्थ
टेक्टोना ग्रॅंडिस	टीक	बॅक्टेरियाच्या वाढीस प्रतिबंध करणारा पदार्थ, प्रतिजैविक, अँटी अल्सर
फिकस रिलिओसिया	पिपंळ	औषधी उपयोगी फळे
बांबूसा वल्गारिस	बांबू	अँथेलमिटिक अँटी-इंफ्लेमेटरी, ऑस्ट्रिजंट प्रॉपर्टीज
मधुका लाफगिफोलिया	महू	उत्तेजक आणि खोकला आराम म्हणून कार्य करते

6. व्यावसायिक आरोग्य सुरक्षा व्यवस्थापन:-

- खाण चालकांना वैयक्तिक संरक्षणात्मक उपकरणे प्रदान केली जातील.
- कान, डोळा आणि हाताचे संरक्षणाची साधने या व्यतिरिक्त सुरक्षा हेल्मेट आणि पादत्राणे दिली जातील.
- कामगारांसाठी डस्ट मास्क देण्यात येईल.
- खाण कामगारांसाठी पिण्याच्या पाण्यासाठी सोय करून देण्यात येईल.
- खाण साईटवर प्रथमोपचार किट प्रदान केले जाईल.

7. निष्कर्ष:-

- नांदेड जिल्ह्यातील नांदेड, हिमायतनगर, हदगाव, माहूर, देगलूर आणि बिलोली या तालुक्यातील ३२ वाळूघाटांचे उत्खनन क्षेत्र हे 5 हेक्टर पेक्षा कमी आहे. त्यामुळे वाळूघाट हे, MoEF आणि CC मार्गदर्शक तत्वांनुसार B2 श्रेणी अंतर्गत येतात.
- उत्खननाच्या कमी प्रमाणामुळे पर्यावरणावर पिरणाम होण्याची शक्यता नाही आणि त्यामुळे हे जवळपासच्या गावाच्या फायद्याचे ठरेल.
- उत्खननाच्या छोट्या प्रमाणामुळे वाळूघाटांचा पर्यावरणावर लक्षणीय परिणाम होण्याची शक्यता नाही आणि ते जवळपासच्या समुदायासाठी फायदेशीर ठरतील.
- प्रस्तावित प्रकल्पामुळे स्थानिक रहिवाशांना अप्रत्यक्ष रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होतील.
- प्रस्तावित प्रकल्प सामाजिक पायाभूत सुविधा आणि क्षेत्राच्या सर्वांगीण विकासासाठी देखील सकारात्मक योगदान देईल.
- हवा, पाणी, ध्वनी, माती, घनकचरा व्यवस्थापन इत्यादी सर्व पर्यावरणीय समस्या MoEF आणि CC मार्गदर्शक तत्वांनुसार हाताळल्या जातील.